

KIRKPINAR YAĞLI GÜREŞLERİ FESTİVALİ'Nİ KİMLER TAKİP EDİYOR?

Yaşadığımız yüzyılın yani 21. yüzyılın getirdiği toplumsal, ekonomik, teknolojik ve yaşamsal değişim rüzgârları, küreselleşme ile birlikte her şeyin “e-bir şey” olarak hayatımıza girmesini sağlamıştır. Artık günümüz toplum insanı, dijital dünyanın içinde, dijital çağın gereklerini tüm altyapısıyla birlikte yerine getirebilme ve “e-dünya”ya ayak uydurabilme, başarabilme ve yaşayabilme uğraşı içine girmiştir. Bunu başarabilen ülkeler, kültürel miraslarını da tüm dünyaya dijital ortamdan tanıtabilme başarısını göstermektedir.

Edirne, Türk’ün ananevi spor geleneği olan “Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri”ni, 656 yıldır sürdürebilme başarısını göstermiştir. Bu başarı, Er Meydanında güreşen pehlivanlarımız ile bu güreşlerin gerçekleşmesinde etkin rol oynayan, cazgır, hakem, davul ve zurnacı vb. emeği geçen tüm çalışanlar ve güreş severlerdir. “Kırkpınar Yağlı Güreşleri”, dünyanın en eski geleneksel spor faaliyetlerinden biridir. Avrupa’da düzenlenen ve Türkiye’nin 2008 yılında ilk defa katıldığı “Avrupalı Seçkin Destinasyonlar Ödülü”nü kazanan Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali, 16 Kasım 2010 tarihinde de UNESCO’nun “İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Miras Temsili Listesi”ne dâhil olmuştur. Kırkpınar Yağlı Güreşlerinin ortaya çıkış efsanesine göre; 1357 yılında Orhan Gazi’nin Rumeli’yi ele geçirmek için düzenlediği seferler sırasında oğlu Süleyman Paşa askerleriyle Edirne’yi geçici ele geçirdikten sonra Edirne civarında keşif akınına çıkar. Öncü birlik geri döner ve bugün Yunanistan topraklarında kalan Samona’da mola verir. 40 yiğit burada güreşe tutuşur. Saatlerce süren güreşlerde adları Ali ile Selim olan kardeşler yenişemez. Daha sonra Ahıköy yakınında aynı çift yeniden güreşe tutuşur ancak yine yenişemez ve solukları kesilerek oldukları yerde can verirler. 1361 yılında Edirne’yi feth eden I. Murat verdiği emir ile aynı yılın yazında kırk yiğit akıncı anısına bir güreş düzenler. Bu düzenlenen güreş, “Kırkpınar Güreşleri” adıyla tarihe geçmiştir. Bundan sonra her yıl Hıdırellez günü Kırkpınar Güreşleri yapılması gelenek haline gelmiştir. Cumhuriyet’in ilân edilmesinden sonra 1924 yılında Edirne’nin Sarayı’da düzenlenerek bugünlere gelmiştir.

Kırkpınar Yağlı Güreşleri, yıllardır insanların yakınlaşması ve dayanışmasını sağlarken, diğer taraftan da bireylerin kendi kültürlerini tanımları açısından önemli bir toplumsal işlevi yerine getirmektedir. Festival süresince yurtiçi ve yurtdışından kentimiz ziyaret edilmekte, Sarayı’da Kırkpınar Er Meydanı dolup taşmaktadır. Bugüne kadar bu kültür mirasımızın tarihi verilerini toplayıp bir dijital ortamdan yayımlamak, bugünlere gelmesini sağlayan, ağa, cazgır, başpehlivan vd. emeği geçenleri araştırmak, güreş sonuçlarını toplayıp derleyerek tüm dünya ile buluşturma adına bir proje üretilmemiştir. Konu ile ilgili yapılan yayın çalışmalarının da, hemen hemen hepsi aynı formatta birbirinden alıntı şeklinde olmuştur. Edirne Belediye Başkanlığına Kültür ve Sanat Danışmanı olarak atandıktan sonra bu konuda kapsamlı bir çalışma yapılması gerektiğini görmüştüm. Kırkpınar Yağlı Güreşleri ile ilgili yayınlanmış tüm kitap, dergi ve diğer basılı belgeleri toplayarak çalışmalara başlamış olduk. Bu bağlamda, Belediye Başkanı Sayın Recep Gürkan’ın Mayıs 2014 tarihinde kurduğu “T.C. Edirne Belediye Başkanlığı Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali Bilgi ve Dokümantasyon Merkezi” de yapmış olduğumuz çalışmaların bu çatı altında gerçekleştirmemizi sağladı. Merkezin kurulması, Kırkpınar Yağlı Güreşleri ile ilgili tüm verilerin bir çatı altında toplanması ve gelecek kuşaklara aktarılması adına çok önemli bir çalışma idi. Kırkpınar Yağlı Güreşleri ile ilgili yazılı, sözlü, görsel ve elektronik belgeler sayısallaştırılarak bir veri tabanında toplanmıştır. Belediyenin kendi imkânları ile yürüttüğümüz bu proje, 15-21 Ağustos 2015 tarihleri arasında Güney Afrika’nın Cape Town’da düzenlenen 81. IFLA Konferansı ve Genel Kurulunda poster bildiri olarak tarafımdan sunulmuştur. Ülkemizde de, Marmara Belediyeler Birliği’nin düzenlediği proje yarışmasında özel ödül alma başarısını göstermiştir. Bugün artık Kırkpınar Yağlı Güreşleri meraklıları, Kırkpınar Yağlı Güreşleri’ne emek vermiş değerlerin özgeçmişlerini, Kırkpınar ile ilgili tüm bilgileri, yıllara göre güreş sonuçlarını internet ortamında www.edirnekirkpinar.com adresinden 5 dilde öğrenebilmektedir. Başkan

danışmanlığı dönemimde geleceğe kazandırdığım en önemli proje olarak “Edirne Tarihi”nin sayfalarında iz bırakmış olmanın mutluluğu beni ve çalışma arkadaşlarımı onurlandırmaktadır. Ayrıca Belediye Yayınları altında yayınlanan ve üç ciltten oluşan “Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali Almanacağı” bu projenin final eseridir. Tek dileğim üretilen ve ortaya çıkan bu projenin yaşayarak devam etmesidir.

Bu bağlamda bugüne kadar kentimizde Kırkpınar Yağlı Güreşleri Müzesi'nin kurulamaması, sadece bir hafta olarak bu kültür mirasının kent turizmine kazandırılması en büyük eksiklerimizdir. Belediye Başkanı Sayın Recep Gürkan'ın geçen hafta yaptığı açıklama sevindiricidir. Bu yılki güreşler bitiminde Kırkpınar Yağlı Güreşleri Er Meydanı'nın yenilenecek olması, tribün altlarına müze dâhil diğer güreş okulu vb. aktivitelerin eklenecek olması sevindiricidir. O zaman Kırkpınar Yağlı Güreşleri 365 gün yerli ve yabancı turistlerin izlenimine sunulma fırsatı yakalayacaktır.

Yürütmüş olduğum bu proje bir taraftan Kırkpınar Yağlı Güreşlerinin tanıtımına katkı sağlarken diğer taraftan da, Müze Kent Edirne'nin değerlerini taçlandırmaktadır. Proje kapsamında oluşturulan Kırkpınar Yağlı Güreşleri WEB sayfasına, 129 ülkeden 145.156 kullanıcı ziyaret etmiştir. Sayfa görüntüleme sayısı 352.622'dir. Siteyi kullananların % 69'unun akıllı telefonlar (mobil), % 28'i masa üstü bilgisayar, % 2'si de tablet ile bağlandığı görülmektedir. Kırkpınar Yağlı Güreşleri sitesine bağlananları yaşlarına göre incelediğimizde ise; 18-24 yaş arası % 15,77; 25-34 yaş % 40,04; 35-44 yaş % 26,02; 45-54 yaş, % 8,98; 55-64 yaş % 6,64; 65 yaş üstünün de % 2,55 olduğu tespit edilmektedir. Bu çalışmalar neticesinde “Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali” her yaştaki güreş sever ile internet ortamında dünya ile buluşmaktadır.

Bu projenin gerçekleşmesini sağlayan Edirne Belediye Başkanı Sayın Recep Gürkan'a, Sayın İbrahim Doğan ile ekip arkadaşlarıma, Kırkpınar Ağası, Cazgırlar, Başpehlivanlar ve diğer emeği geçenlere çok teşekkür ediyorum. Siz hala bu siteyi ziyaret etmediyseniz hemen tıklayın; www.edirnekirkpınar.com

Şunu hiçbir zaman unutmayalım; Kültürel Miras, bir toplumun üyelerine, ortak geçmişlerini anlatan, aralarındaki dayanışma ve birlik duygularını güçlendiren bir hazinedir.